

Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine
Visoko sudbeno i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine
Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине
High Judicial and Prosecutorial Council of Bosnia and Herzegovina

VISOKO SUDSKO I TUŽILAČKO VIJEĆE BOSNE I HERCEGOVINE

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O PROVOĐENJU PLANOVA INTEGRITETA U PRAVOSUDNIM INSTITUCIJAMA ZA 2021. GODINU

Oktober 2022. godine

Sadržaj

1. Uvodne napomene	2
2. Svrha izrade godišnjeg izvještaja o provođenju planova integriteta u pravosudnim institucijama u BiH.....	4
3. Metodologija izrade Godišnjeg izvještaja za provođenje planova integriteta u pravosudnim institucijama u 2021. godini.....	5
4. Prikaz realizacije provođenja mjera za unapređenje planova integriteta u pravosudnim institucijama Bosne i Hercegovine.....	7
4.1. Opšti prikaz realizacije mjera za unapređenje integriteta u pravosudnim institucijama u 2021. godini.....	7
4.2. Prikaz realizacije mjera za unapređenje integriteta u sudovima i tužilaštvima za 2021. godinu.....	8
4.2.1. Prikaz realizacije mjera za unapređenje integriteta u sudovima.....	9
4.2.2. Prikaz realizacije mjera za unapređenje integriteta u tužilaštvima	10
4.3. Realizacija mjera za unapređenje integriteta u 2021. godini po zajedničkim i specifičnim oblastima funkcionisanja pravosudnih institucija	11
4.3.1. Provedba mjera po zajedničkim oblastima	11
4.3.2. Provedba mjera po specifičnim oblastima funkcionisanja sudova.....	18
4.3.3. Realizacija mjera po specifičnim oblastima funkcionisanja tužilaštava.....	24
4.4. Prikaz realizacije mjera za unapređenje integriteta po pojedinačnim pravosudnim institucijama u 2021. godini.....	27
4.5. Prikaz predviđenih mjera u 2021. godini u odnosu na broj mjera za predviđenih za cijeli period trajanja planova integriteta	31
5. Zapažanja rukovodilaca pravosudnih institucija i koordinatora integriteta o procesu provedbe i praćenja provedbe planova integriteta.....	32

1. Uvodne napomene

Planovi integriteta predstavljaju preventivne interne antikorupcijske mehanizme pravosudnih institucija koji se zasnivaju na rezultatima samoprocjenjivanja eventualnih rizika u okviru pravosudnih institucija te drugih oblika nepravilnosti kao što su neetičko i neprofesionalno ponašanje. Planovi integriteta, cjelovitim i proaktivnim pristupom, sistemskom procjenom podložnosti rizicima pravosudne institucije otkrivaju rizike za nastanak i razvoj nepravilnosti u etičkom i koruptivnom smislu, a provođenjem mjera u pravosudnoj instituciji i među uposlenicima ojačava se antikoruptivno ponašanje i unapređuje integritet nosilaca pravosudnih funkcija te pravosudnih institucija. Planovi integriteta kao mehanizam imaju sposobnost prilagođavanja specifičnostima različitih institucija u kojima se provode dok u isto vrijeme povećavaju efikasnost rada institucija.

Suština planova integriteta se ogleda u procjenjivanju stepena otpornosti institucije na koruptivno i neetičko ponašanje, identifikovanje potencijalnih rizika, odnosno rizičnih procesa, predlaganju mjera za sprečavanje narušavanja integriteta i unapređenju sistema rada, postupaka i pravila, te praćenju i periodičnom sumiranju i izvještavanju o postignutim rezultatima. Usvajanjem i provođenjem planova integriteta, pravosudne institucije u Bosni i Hercegovini pokazuju da su opredijeljene za najviši stepen institucionalnog integriteta i ličnog integriteta nosilaca pravosudnih funkcija, kao i svih ostalih uposlenih u pravosudnim institucijama.

Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine i ove godine nastavlja sa aktivnostima u sklopu vršenja nadzora provedbe planova integriteta u pravosudnim institucijama Bosne i Hercegovine, a sve u cilju jačanja učinkovitosti pravosuđa koja je jedan od najvećih prioriteta Bosne i Hercegovine na putu ka Evropskoj uniji. Tokom 2022. godine dostavljani su izvještaji pravosudnih institucija o provedbi planova integriteta za 2021. godinu shodno čemu je izrađen Godišnji izvještaj o provođenju planova integriteta u pravosudnim institucijama u 2021. godini (u daljem tekstu: Godišnji izvještaj). Godišnji izvještaj za 2021. godinu predstavlja i posljednji izvještaj o provedbi planova integriteta u prvom ciklusu provedbe planova. Cilj izrade Godišnjeg izvještaja jeste utvrđivanje nivoa realizacije mjera za unapređenje integriteta te praćenje provedbe planova integriteta u pravosudnim institucijama za 2021. godinu, a što Analitički izvještaj Evropske komisije o zahtjevu BiH za članstvo EU (maj, 2019. godina) ističe kao jednu od potreba i uslova, odnosno prepoznaje značaj provedenih aktivnosti u uspostavi sistema planova integriteta u pravosudnim institucijama, te ističe i važnost praćenja njihove

provedbe.

Godišnji izvještaj obuhvata četiri dijela, od čega je prvi dio posvećen metodološkom pristupu izrade izvještaja, a drugi dio se odnosi na statističke pokazatelje provođenja planova integriteta pravosudnih institucija u 2021. godini. Statistika provođenja planova integriteta je prikazana zbirno za pravosudne institucije u Bosni i Hercegovini, dok je struktura podataka o realizaciji mjera podijeljena na sudove i tužilaštva. U drugom dijelu, predstavljen je i sadržaj upitnika koji je dostavljen institucijama kao prilog obrasca za izradu godišnjeg izvještaja. Dostavljene informacije od strane pravosudnih institucija su analizirane, te su zapažanja i nalazi do kojih se došlo putem odgovora na upitnik sublimirani u sklopu trećeg dijela ovog izvještaja. U četvrtom dijelu izvještaja Vijeće je dalo Preporuke VSTV-a BiH pravosudnim institucijama za dalji proces implementacije planova integriteta. Svrha preporuka je da doprinesu efikasnijoj i kvalitetnijoj provedbi planova integriteta u pravosudnim institucijama u BiH, jačanju svijesti o prevenciji i otklanjanju problematičnih situacija koje su prepoznate u procesu provođenja planova integriteta. Anex Godišnjem izvještaju čini kumulativni pregled izvještaja planova integriteta za period 2018-2021. godine.

Iako je rad pravosudnih institucija u Bosni i Hercegovini bio, i djelimično je još uvijek, usporen zbog pandemije COVID-19, praksa implementacije planova integriteta se nastavila i to vrlo visokim intenzitetom bez obzira na izazove s kojima su se institucije suočile. Pozitivna i dobra saradnja sa pravosudnim institucijama pokazuje da su institucije, rukovodioci institucija i ostali uposlenici posvećeni unapređenju procesa jačanja integriteta, kao i radu na njegovom daljem razvoju. U skladu sa Smjernica pravosudne institucije imaju obavezu da najkasnije do 15. aprila tekuće godine dostave godišnje izvještaje o provođenju planova integriteta za prethodnu godinu, ali uzimajući u obzir epidemiološku situaciju u zemlji tokom 2021. godine, aktivnosti na izradi i dostavljanju izvještaja su prolongirane do kraja septembra 2022. godine. U aprilu 2021. godine je pripremljen Obrazac za izradu izvještaja o provedbi plana integriteta koji je dostavljen svim pravosudnim institucijama uz prateći upitnik u kom su institucije iznijele svoja zapažanja o provedbi planova integriteta. Godišnji izvještaj se odnosi isključivo na realizaciju mjera čija je provedba planirana u 2021. godini i obzirom da, kako je navedeno ranije, predstavlja posljednji Godišnji izvještaj u ovom ciklusu provedbe planova integriteta, a mjere koje su se u prvom ciklusu provedbe pokazale izazovnijim za provesti i u značajnijem broju institucija nisu provedene, uključene su, prilagođene, i u liste osnovnih rizika za narušavanje integriteta u pravosudnim institucijama u BiH i mogućih mjera za unapređenje integriteta koja je pripremljena i usvojena od strane Vijeća radi izrade planova integriteta u novom ciklusu.

2. Svrha izrade godišnjeg izvještaja o provođenju planova integriteta u pravosudnim institucijama u BiH

Godišnjim izvještavanjem VSTV-a BiH o provedbi planova integriteta pravosudnih institucija kroz proces prikupljanja podataka od pojedinačnih sudova i tužilaštava se dodatno osigurava pravovremeno i kvalitetno pristupanje realizaciji mjera u svakoj izvještajnoj godini. Izradom godišnjeg izvještaja identifikuju se dobre prakse i izazovi po pojedinačnim pravosudnim institucijama, ali i po pojedinim zajedničkim i posebnim oblastima funkcionisanja pravosudnih institucija. Primarna svrha godišnjeg izvještaja jeste određena vrsta nadzora nad provođenjem planova integriteta kao antikorupcijskih dokumenata. Izrada pojedinačnih godišnjih izvještaja pravosudnih institucija ima za svrhu pravovremeno postupanje po rokovima za provedbu mjera koji su postavljeni u samom planu integriteta, odnosno u planovima za upravljanje rizicima, kao i da osigura nadzor rukovodioca institucije nad provedbom plana integriteta uzimajući u obzir da je odgovorna osoba za provođenje plana integriteta u svakoj pravosudnoj instituciji upravo rukovodilac.

Praćenjem provedbe i efekata provedbe određenih mjera prepoznaju se i potencijalni rizici i faktori rizika koji bi mogli poslužiti u ažuriranju listi identifikovanih rizika neprofesionalnog, neetičkog i koruptivnog ponašanja u sudovima i tužilaštvima u Bosni i Hercegovini, kao i mogućih mjera za unapređenje integriteta. Dodatna svrha svih izvještaja koji se izrađuju u periodu provedbe planova integriteta je da se dođe do nalaza koji će poslužiti za uočavanje nedostataka ili potrebe izmjena osnovnih dokumenata VSTV-a BiH koji predstavljaju osnov za izradu planova integriteta. Prije početka novog ciklusa izrade planova integriteta za period 2022. - 2025. godine, analizirajući dosadašnje izvještaje, uočena je potreba revidiranja i analize usvojenih dokumenata (Smjernice za izradu i provođenje plana integriteta u pravosudnim institucijama u Bosni i Hercegovini, Metodološkog uputstva za izradu planova integriteta, te Liste osnovnih rizika za narušavanje integriteta u pravosudnim institucijama u BiH). Uzimajući navedeno u obzir, upravo kroz izvještavanje u prethodnim godinama tokom prvog ciklusa su identifikovani određeni nedostaci Liste rizika koji su se nastojali prevazići i koji su doprinijeli kvalitetnijoj izradi nove Liste rizika. VSTV BiH prati implementaciju planova integriteta imajući u vidu da brojni međunarodni i domaći strateški dokumenti prepoznaju planove integriteta kao značajne antikorupcijske i etičke alate.

3. Metodologija izrade Godišnjeg izvještaja za provođenje planova integriteta u pravosudnim institucijama u 2021. godini

Obrazac za izradu izvještaja o provođenju plana integriteta u 2021. godini dostavljen je pravosudnim institucijama u Bosni i Hercegovini na osnovu kojeg su prikupljeni statistički podaci za izradu Godišnjeg izvještaja o provođenju planova integriteta u pravosudnim institucijama za 2021. godinu. Godišnji izvještaj obuhvata podatke o realizaciji mjera čija je provedba planirana u 2021. godini, odnosno mjera sa datumski određenim rokom u periodu 01.01.2021. do 31.12.2021. godine. Izradi Godišnjeg izvještaja se pristupilo na način da su prikupljeni i analizirani različiti podaci o planiranim mjerama svih pravosudnih institucija u Bosni i Hercegovini. Prikupljeni su i analizirani sljedeći podaci:

1. Ukupan broj svih mjera čije je provođenje predviđeno u 2021. godini, bez obzira na status realizacije (zbirno za sve pravosudne institucije i za svaku pojedinačnu instituciju);
2. Broj realizovanih mjera u svim pravosudnim institucijama (posebno mjera sa datumski određenim rokom, kao i mjera koje se po svojoj prirodi provode kontinuirano);
3. Broj djelomično realizovanih mjera u svim pravosudnim institucijama;
4. Broj nerealizovanih mjera u svim pravosudnim institucijama;
5. Broj realizovanih, djelomično realizovanih i nerealizovanih mjera po zajedničkim i specifičnim oblastima funkcionisanja pravosudnih institucija;
6. Podaci o planiranim rokovima za provođenje svih mjera, te podaci o novim rokovima za realizaciju mjera koje su djelomično realizirane ili nisu realizirane.

Upitnik koji je dostavljen pravosudnim institucijama kao prilog je imao za svrhu i da obezbijedi informacije u cilju analize provođenja planova integriteta sa kvalitativnog aspekta, te su kroz upitnik prikupljene i sljedeće informacije:

- mišljenje rukovodilaca pravosudne institucije o procesu uvođenja i implementacije planova integriteta u pravosudne institucije i njegovom značaju;
- procjena rukovodilaca koliko i na koji način provođenje Plana integriteta doprinosi unapređenju integriteta institucije;
- mišljenje rukovodilaca o svijesti nosilaca pravosudnih funkcija i ostalih uposlenika o značaju plana integriteta;
- informacije o uključenosti nosilaca pravosudnih funkcija i ostalih uposlenika u proces provođenja plana integriteta;
- mišljenje o mjerama za unapređenje integriteta koje su u najvećem obimu uticale na

unapređenje cjelokupnog integriteta;

- primjere gdje je provođenje neke mjere konkretno preveniralo neetičko ponašanje ili narušavanje integriteta;
- mjere za unapređenje integriteta čija je implementacija posebno zahtjevna;
- informacije o mjerama koje možda nisu svrsishodne za unapređenje integriteta;
- informacije o saradnji sa drugim pravosudnim institucijama tokom provedbe plana integriteta;
- informacije o uticaju drugih javnih institucija na provođenje planova integriteta poput nadležnih ministarstava pravde, unutrašnjih poslova, finansija i drugih;
- primjene mjera za unapređenje integriteta čija implementacija iziskuje značajnija finansijska sredstva;
- informacije o saradnji nosilaca pravosudnih funkcija i ostalih uposlenih sa koordinatorima integriteta tokom obavljanja zadataka praćenja provedbe planova;
- informacije o poteškoćama koordinatora u obavljanju svojih poslova i zadataka;
- druga dodatna zapažanja o procesu provođenja Plana integriteta i rezultatima implementacije.

Dakle, kako se može identifikovati, putem upitnika prikupljani su komentari i zapažanja od rukovodilaca kao odgovornih osoba za provedbu plana integriteta u instituciji, ali i od koordinatora integriteta kao osoba koje koordiniraju provedbu planova integriteta u smislu komunikacije sa uposlenima u instituciji koji su zaduženi za provedbu konkretnih mjera i koji prikupljaju informacije o provedbi mjera unutar institucije te sačinjavaju izvještaje.

U toku izrade plana integriteta, određene pravosudne institucije planirale su veći broj mjera za sprječavanje narušavanja integriteta kontinuirano u toku perioda 2018. - 2021. godine. Za izradu za izradu Godišnjeg izvještaja za 2021. godinu izvršena je sveobuhvatna analiza dostavljenih podataka i informacija, konkretno analizirani su podaci o provedbi 3.391 mjere koje su pravosudne institucije planirale provoditi tokom 2021. godine.

Prilikom izrade ovog Godišnjeg izvještaja je izvršena samo formalna provjera o provođenju mjera, odnosno prikupljani su samo podaci o provedbi mjera bez dostavljanja konkretnih dokaza o njihovom provođenju, kako je to bio slučaj prilikom izrade i ranijih Godišnjih izvještaja. Pravosudne institucije u Bosni i Hercegovini su upoznate da VSTV BiH može u bilo kom trenutku po potrebi uputiti zahtjev za dostavljanje dokaza o provedbi određenih mjera iz plana integriteta.

4. Prikaz realizacije provođenja mjera za unapređenje planova integriteta u pravosudnim institucijama Bosne i Hercegovine

U nastavku Godišnjeg izvještaja su prikazani statistički podaci o realizaciji planova integriteta u 2021. godini. Prikaz provedbe planova integriteta je iskazan po pojedinačnim institucijama i zbirno po više različitih parametara.

Također, prikazan je ukupan broj svih predviđenih mjera za unapređenje integriteta čije provođenje je planirano u 2021. godini u odnosu na podatke o stvarnom statusu njihove realizacije, ali će biti dati i podaci o realizaciji mjera po pojedinačnim oblastima.

4.1. Opšti prikaz realizacije mjera za unapređenje integriteta u pravosudnim institucijama u 2021. godini

Ukupno predviđenih mjera u 2021. godini	U potpunosti provedene mjere	Djelomično provedene mjere	Neprovedene mjere	Postotak realizacije %
3.391	2.798	207	386	83%

Tabela broj 1. Ukupan broj predviđenih mjera u 2021. godini u odnosu na status njihove realizacije u pravosudnim institucijama u BiH

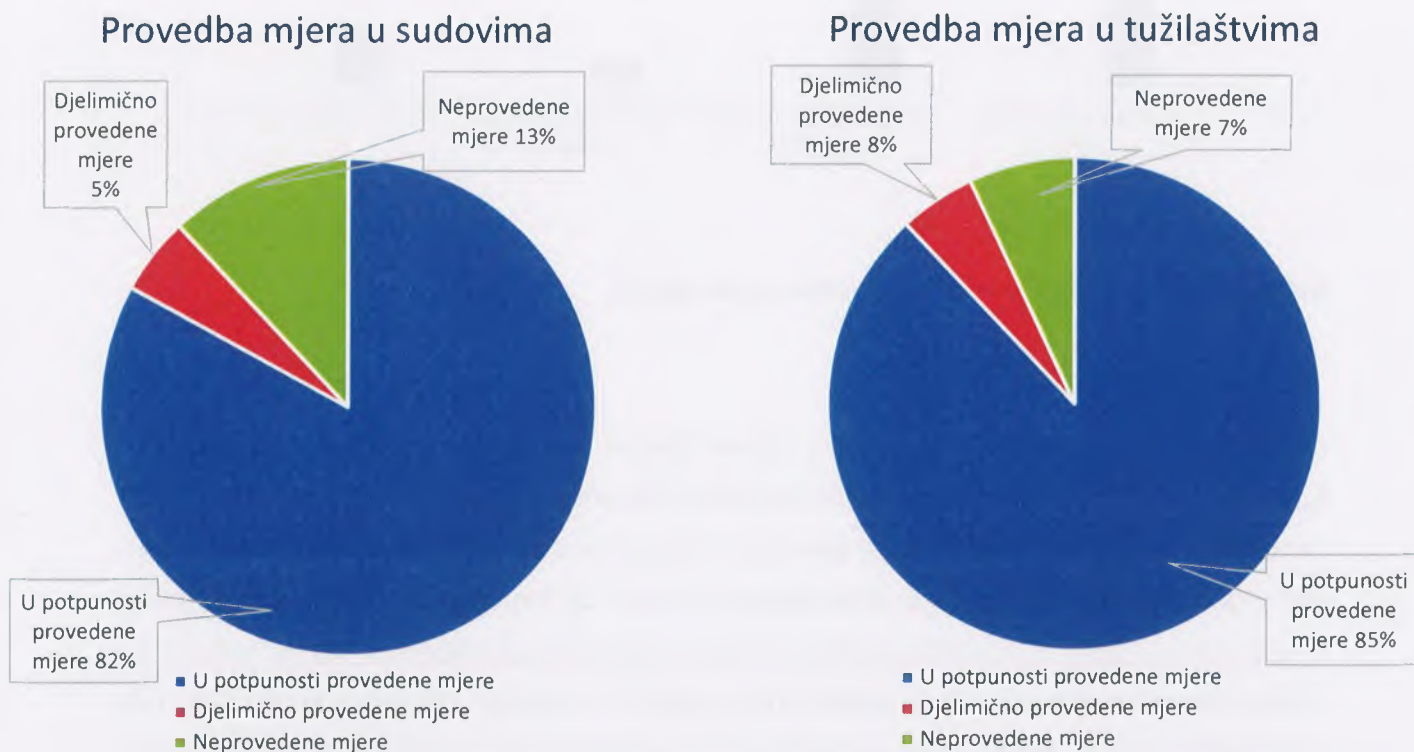
U tabeli broj 1. su prikazani podaci koji pokazuju da je tokom 2021. godine, u sudovima i tužilaštvima u Bosni i Hercegovini, planirano provođenje ukupno 3.391 mjere uključujući mjere iz svih zajedničkih i specifičnih oblasti funkcionisanja pravosudnih institucija.

U tabeli je prikazan ukupan broj svih mjera čija je provedba predviđena u 2021. godini neovisno o predviđenom datumskom roku za izvršenje mjera, odnosno bez obzira da li je za mjere određen konkretan datumski rok ili su mjere planirane da se provode kontinuirano (u kom slučaju je za neke mjere provedba počela u 2018. godini i nastavljena u 2021. godini). Prema prikupljenim informacijama, od ukupno 3.391 planiranih mjera, njih 2.798 su u potpunosti provedene ili se provode na zadovoljavajući način (ukoliko su mjere po svojoj prirodi kontinuirane) što čini ukupno 83% od svih mjera čije je provođenje planirano u 2021. godini. Ukupno 207 mjera ili 6% se djelomično realiziralo, dok 386 mjera ili 11% nije realizovano tokom 2021. godine.

4.2. Prikaz realizacije mjera za unapređenje integriteta u sudovima i tužilaštvima za 2021. godinu

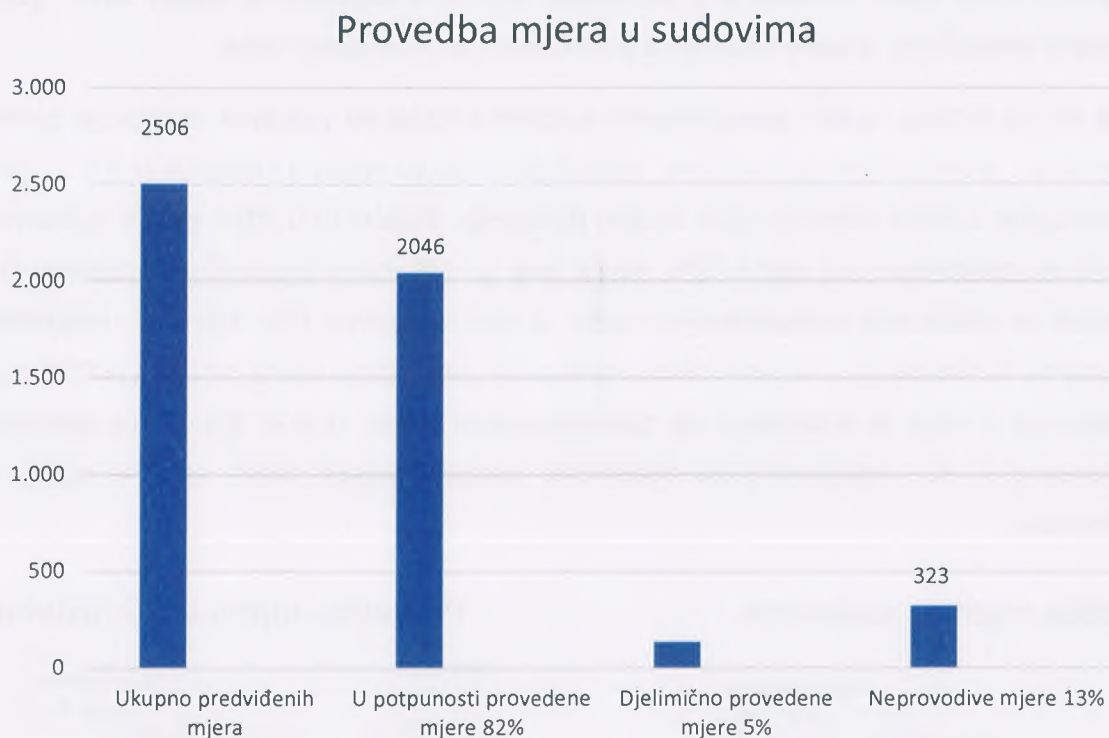
Od ukupno 3.391 mjera predviđenih za otklanjanje rizika tokom 2021. godine, predviđeno je da 2.506 mjera bude provedeno u sudovima, dok je u tužilaštvima tokom 2021. godine planirano provođenje ukupno 885 mjera predviđenih za otklanjanje rizika.

Kada se na osnovu opštih sveobuhvatnih podataka izračuna procenat realizacije planova integriteta u pravosudnim institucijama, zaključujemo da su sudovi i tužilaštva u 2021. godini procentualno ostvarili relativno visok stepen realizacije. Sudovi su u 2021. godini realizovali u roku ili na zadovoljavajući način 82% mjera, dok su 5% mjera djelomično realizovali ili su provodili na djelomično zadovoljavajući način, a nisu realizovali 13% mjera za unapređenje integriteta. Tužilaštva su u sličnom obimu realizovala predviđene mjere, od čega je 85% mjera realizovano u roku ili provođeno na zadovoljavajući način, dok je 8% mjera djelomično realizovano ili su realizovane na djelimično zadovoljavajući način, te 7% mjera nije realizovano.

Grafikon 1. Prikaz realizacije mjera za unaprjeđenje integriteta u sudovima u 2021. godini u odnosu na ukupan broj predviđenih mjera, te prikaz realizacije mjera za unaprjeđenje integriteta u tužilaštvima u 2021. godini u odnosu na ukupan broj predviđenih mjera u 2021. godinu

4.2.1. Prikaz realizacije mjera za unapređenje integriteta u sudovima

Grafikon 2. Prikaz realizacije mjera u sudovima za 2021.godini

Grafikon 2. daje statistički prikaz mjera prema statusu provedbe u odnosu na ukupan broj mjera čija provedba je u sudovima planirana u 2021. godini. Na osnovu informacija prikupljenih od sudova, od ukupnog broja 2.506 planiranih mjera, njih 2.046 ili 82% je provedeno tokom 2021. godine ili je provođeno na zadovoljavajući način. Od ukupnog broja predviđenih mjera u sudovima, ukupno 137 mjera, odnosno 5% su djelimično provedene ili su provođene na djelimično zadovoljavajući način tokom 2021. godine, te ukupno 323 mjera ili njih 13% nije realizovano u 2021. godini. Kako se može uočiti, kada govorimo o provedenim mjerama, one podrazumijevaju i mjere koje su provedene, a koje su kao rok imale konkretan datum, kao i mjere koje su po svojoj prirodi kontinuirane, a provodile su se na zadovoljavajući način u izvještajnom periodu.

4.2.2. Prikaz realizacije mjera za unapređenje integriteta u tužilaštvima

Grafikon 3. Prikaz realizacije mjera u tužilaštvima za 2021. godine

Grafički prikaz iznad daje statistički prikaz mjera prema statusu realizacije u odnosu na ukupan broj mjera čija je provedba planirana u tužilaštvima u 2021. godini. Na osnovu informacija prikupljenih od tužilaštava, od ukupnog broja od 885 planiranih mjera, 752 ili 85% mjera je provedeno tokom 2021. godine ili je provođeno na zadovoljavajući način. Od ukupnog broja predviđenih mjera u tužilaštvima, ukupno 70 mjera, odnosno 8% su djelimično provedene ili su provedene na djelimično zadovoljavajući način tokom 2021. godine, te ukupno 63 mjera ili njih 7% nije realizovano u 2021. godini. Kao što je slučaj sa sudovima, kada govorimo o provedenim mjerama, one podrazumijevaju i mjere koje su provedene, a koje su kao rok imale konkretan datum, a također i mjere koje su po svojoj prirodi kontinuirane, a provodile su se na zadovoljavajući način tokom 2021. godine.

4.3. Realizacija mjera za unapređenje integriteta u 2021. godini po zajedničkim i specifičnim oblastima funkcionisanja pravosudnih institucija

4.3.1. Provedba mjera po zajedničkim oblastima

Uzimajući u obzir da su mjere za otklanjanje rizika iz specifičnih oblasti funkcionisanja pravosudnih institucija za sudove i tužilaštva u najvećoj mjeri identične, u nastavku su zajednički za sve pravosudne institucije obrađene informacije o provedbi mjera za otklanjanje rizika iz ove oblasti.

Prema dostavljenim izvještajima o provedbi planova integriteta za 2021. godinu, pravosudne institucije su izvijestile o predviđenim mjerama za otklanjanje rizika u zajedničkim oblastima funkcionisanja institucija.

Zajedničke oblasti u pravosudnim institucijama:

- Upravljanje dokumentacijom i predmetima;
- Etika i lični integritet;
- Upravljanje institucijom i kadrovima;
- Sigurnost institucije, uposlenih i informacija;
- Upravljanje finansijama i javnim nabavkama.

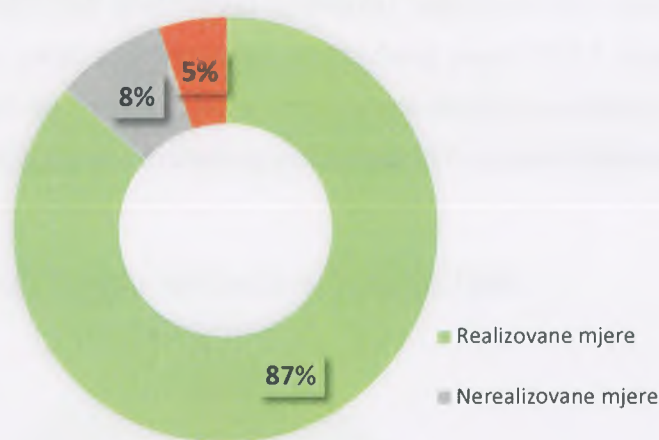
U nastavku je dat prikaz provedbe mjera za otklanjanje rizika iz pojedinačnih zajedničkih oblasti u odnosu na ukupan broj mjera za otklanjanje svih rizika unutar zajedničkih oblasti upravljanja pravosudnih institucija. Dodatno, uz statistički prikaz date su i informacije o nekim od najučestalijih mjera za otklanjanje rizika unutar ovih oblasti. Navedene mjere će uključivati i mjere koje su po svojoj prirodi kontinuirane, kao i neke od mjera koje se realizuju u konkretnom datumskom roku i koje su u mnogim institucijama realizovane u prethodnim godinama važenja plana integriteta, a razlog tome je što je rezultat tih mjera takav da su njihovom realizacijom u institucijama doneseni određeni interni akti ili uspostavljene neke procedure koje se posljedično primjenjuju i u 2021. godini. Određene mjere koje su po svojoj prirodi kontinuirane su realizovane ili tokom 2021. godine ili u nekoj od prethodnih godina ciklusa provedbe planova ali je njihova provedba nastavljena i tokom 2021. godine. Važno je istaći da su mnoge od mjera, naročito one koje su po svojoj prirodi kontinuirane, uključene i u

novu listu rizika u istoj ili dorađenoj formi i da je njihova provedba planirana i tokom trajanja drugog ciklusa planova integriteta 2022.-2025. godine.

Upravljanje dokumentacijom i predmetima

U oblasti Upravljanje dokumentacijom i predmetima ukupno je predviđeno 608 mjere za otklanjanje rizika, što od ukupnog broja 1.867 mjera predviđenih za otklanjanje rizika unutar svih zajedničkih oblasti, čini 33%. Unutar ove oblasti realizovano je 529 mjera (od kojih se 93 mjere kontinuirano provode), nerealizovano je 49 i djelimično je realizovano 30 mjera.

Realizacija mjera unutar oblasti *Upravljanje dokumentacijom i predmetima*

Grafikon 4. Realizacija mjera unutar oblasti Upravljanje dokument. i predmetima za 2021. godini

Unutar oblasti Upravljanje dokumentacijom i predmetima neke od predviđenih mjera za otklanjanje rizika su sljedeće:

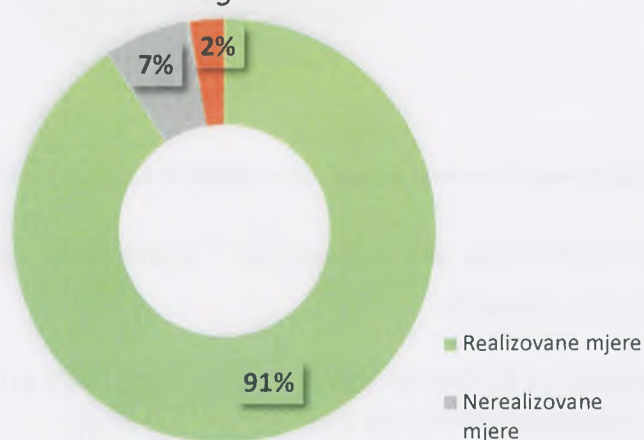
- Osigurati efikasnije korištenje izvještaja koje nudi CMS kroz novouspostavljenu jedinicu poslovne inteligencije (Business Intelligence Unit-BIU);
- Osigurati periodično (npr. mjesečno) dostavljanje rukovodiocu pravosudne institucije izvještaje o invalidiranim i obrisanim dokumentima u CMS;
- Uspostaviti kontrolni mehanizam i sistem evidentiranja od strane rukovodioca odjeljenja/ odjela/ odsjeka i šefa pisarnice da se radnje evidentirane u CMS provode;
- Osigurati da sve aktivnosti IKT službenika budu u skladu sa VSTV Politikom sigurnosti pravosudnog informacionog sistema BiH (09-29-1-3231/2016 od 10.11.2016.);
- Osigurati dosljednu primjenu Odluke VSTV-a o obaveznoj primjeni automatske dodjele predmeta sudijama u rad;

- Dodatno precizirati razloge zbog kojih je moguće izvršiti presignaciju predmeta;
- Dizanje svijesti i edukacije o pretpostavljenoj (rodbinskoj, prijateljskoj ili dr.) povezanosti sudije sa predstavnicima izvršne i zakonodavne vlasti, političkim strankama i drugim interesnim grupama što može imati utjecaj na percepciju javnosti na nezavisnost i nepristrasnost pravosudne institucije;
- Izraditi i donijeti propise koji regulišu proceduru čuvanja dokaza
- Donošenje jasnih i preciznih procedura/kriterija za postupanje po urgencijama
- Uspostava efikasnog mehanizma nadzora nad postupanjem po urgencijama

Etika i lični integritet

U oblasti Etika i lični integritet ukupno je predviđeno 595 mjere za otklanjanje rizika, što od ukupnog broja 1.867 mjera predviđenih za otklanjanje rizika unutar svih zajedničkih oblasti, čini 32%. Unutar ove oblasti realizovano je 541 mjera (od kojih se 400 mjera kontinuirano provodi), nerealizovano je 39 i djelimično je realizovano 15 mjera.

Realizacija mjera unutar oblasti *Etika i lični integritet*

Grafikon 5. Realizacija mjera unutar oblasti Etika i lični integritet za 2021. godinu

Unutar oblasti Etika i lični integritet neke od predviđenih mjera za otklanjanje rizika su sljedeće:

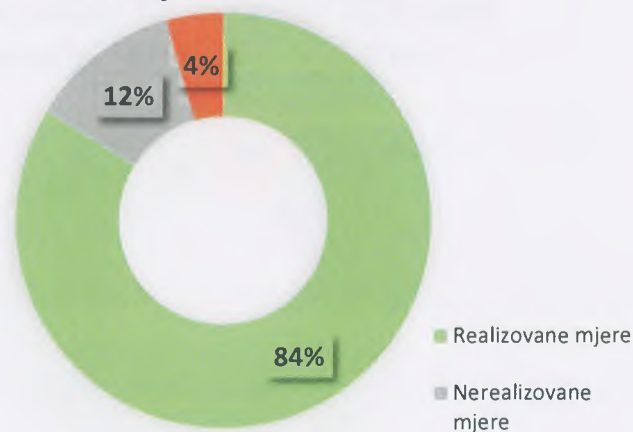
- Edukacija nosilaca pravosudnih funkcija na temu pitanja nespojivosti drugih dužnosti sa dužnostima nosilaca pravosudnih funkcija;
- Nosioци pravosudnih funkcija će osigurati efikasan nadzor nad osobljem kako bi osigurali da osoblje pravosudne institucije u kojoj nosilac pravosudne funkcije obavlja svoju dužnost ne krše smjernice o ex parte komunikaciji;

- Edukacija ostalih uposlenika na temu pitanja nespojivosti drugih dužnostima sa dužnostima koje obavljaju unutar pravosudne institucije;
- Edukacija ostalih uposlenika na temu sprečavanja neprimjerenih kontakata i zloupotrebe povjerljivih informacija;
- Edukacija nosilaca pravosudnih funkcija na temu sprečavanja neprimjerenih kontakata i zloupotrebe povjerljivih informacija (upoznavanje sa zakonskim odredbama, odredbama etičkih kodeksa i VSTV Smjernica za sprečavanje sukoba interesa u pravosuđu);
- Razviti mehanizam obavještanja svih strana u sporu/postupku o ex parte komunikaciji do koje dođe (VSTV Smjernice za sprečavanje sukoba interesa u pravosuđu str.br.21) i pružanje mogućnosti da se o tome izjasne;
- Osigurati efikasne mehanizme pozivanja na odgovornost pred nadležnim disciplinskim tijelima u slučajevima neprimjerene ex parte komunikacije/u slučajevima odavanja povjerljivih informacija/ili kako bi se pribavila finansijska ili druga korist za sebe ili druge osobe;
- Edukacija nosilaca pravosudnih funkcija i ostalih uposlenika o pravilima u vezi sa kontaktom sa trećim licima/u vezi sa čuvanjem povjerljivih informacija.

Upravljanje institucijom i kadrovima

U oblasti Upravljanje institucijom i kadrovima ukupno je predviđeno 258 mjera za otklanjanje rizika, što od ukupnog broja 1.867 mjera predviđenih za otklanjanje rizika unutar svih zajedničkih oblasti, čini 14%. Unutar ove oblasti realizovano je 218 mjera (od kojih se 155 mjera kontinuirano provodi), nerealizovano je 29 i djelimično je realizovano 11 mjera.

Realizacija mjera unutar oblasti *Upravljanje institucijom i kadrovima*

Grafikon 6. Realizacija mjera unutar oblasti *Upravljanje institucijom i kadrovima* za 2021. godinu

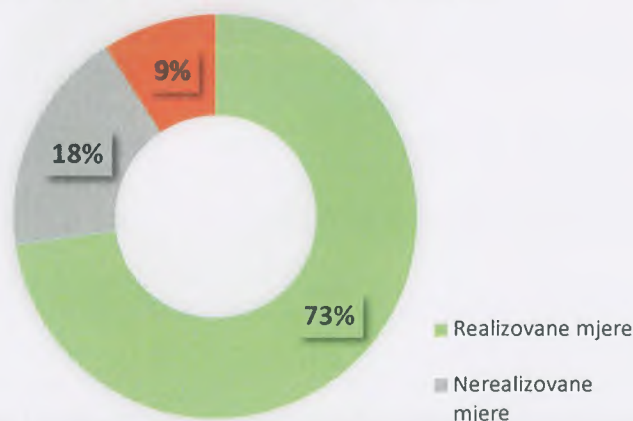
Unutar oblasti Upravljanje institucijom i kadrovima neke od predviđenih mjera za otklanjanje rizika su sljedeće:

- Podizanje svijesti o značaju prijavljivanja ponašanja koja narušavaju integritet i važnosti doprinosa pojedinca izgradnji integriteta pravosudne institucije;
- Unaprijediti interni sistema prevencije neetičnog i neprofesionalnog postupanja uz pooštavanje odgovornosti rukovodilaca odjeljenja, kao i predsjednika suda;
- Usvajanje internog propisa kojima će se uspostaviti jasni i objektivni kriteriji i procedura za izbor rukovodilaca odjeljenja;
- Osigurati transparentnost procedure izbora rukovodilaca odjeljenja;
- Usvajanje internog propisa kojima će se uspostaviti jasni i objektivni kriteriji i procedura za izbor stalnih predsjednika vijeća;
- Osigurati transparentnost procedure izbora stalnih predsjednika vijeća;
- Unaprijediti postojeći normativni okvir i detaljno propisati opise poslova izabranih rukovodilaca odjeljenja i stalnih predsjednika vijeća;
- Donijeti procedure kojima se detaljnije razrađuje proces zapošljavanja, a koje će uzeti u obzir VSTV-ove Smjernice za sprečavanje sukoba interesa u pravosuđu.

Sigurnost institucije, uposlenih i informacija

U oblasti Sigurnost institucije, uposlenih i informacija ukupno je predviđeno 206 mjera za otklanjanje rizika, što od ukupnog broja 1.867mjera predviđenih za otklanjanje rizika unutar svih zajedničkih oblasti čini 11%. Unutar ove oblasti realizovano je 150 mjera (od kojih se 55 mjera kontinuirano provodi), nerealizovano je 37 i djelimično je realizovano 19 mjera.

Realizacija mjera unutar oblasti *Sigurnost institucije, uposlenih i informacija*

Grafikon 7. Realizacija mjera unutar oblasti *Sigurnost institucije, uposlenih i informacija* za 2021. godinu

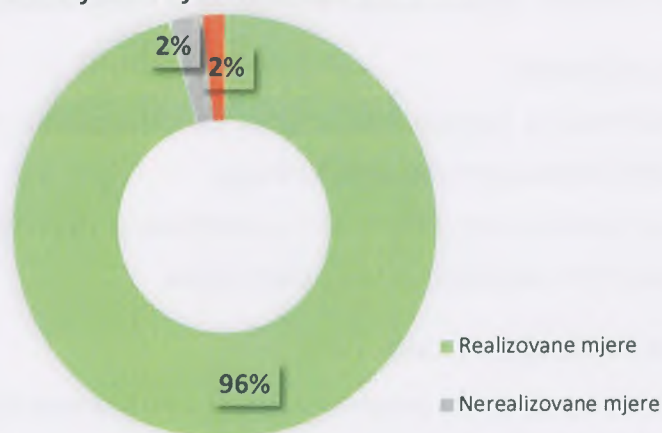
Unutar oblasti Sigurnost institucije, uposlenih i informacija neke od predviđenih mjera za otklanjanje rizika su sljedeće:

- Donijeti proceduru kojima će se urediti pravila korištenja prenosnih uređaja sa ciljem sprečavanje zloupotreba (curenja) informacija;
- Edukacija na temu sigurnosti informacija i korištenje tih informacija van pravosudne institucije;
- Donijeti propis koji sveobuhvatno reguliše sigurnosne aspekte unutar i izvan pravosudne institucije;
- Unaprijediti sistem nadzora kretanja trećih lica;
- Planirati i osigurati sredstva za nabavku i instalaciju opreme video-nadzornog sistema za dijelove pravosudne institucije za koje je neophodno;
- Analizirati postojeći sistem fizičke zaštite spisa;
- Internim propisom osigurati unapređenje postojećeg sistema zaštite;
- Planiranje i osiguranje sredstava za nabavku adekvatne opreme za zaštitu spisa.

Upravljanje finansijama i javnim nabavkama

U oblasti Upravljanje finansijama i javnim nabavkama ukupno je predviđeno 118 mjera za otklanjanje rizika, što od ukupnog broja 1.712 mjera predviđenih za otklanjanje rizika unutar svih zajedničkih oblasti, čini 7%. Unutar ove oblasti realizovano je 113 mjera (od kojih se 97 mjera kontinuirano provodi), nerealizovano je 3 i djelimično je realizovano 2 mjere.

Realizacija mjera unutar oblasti *Upravljanje finansijama i javnim nabavkama*

Grafikon 8. Realizacija mjera unutar oblasti Upravljanje finansijama i javnim nabavkama u 2021. godini

Unutar oblasti Upravljanje finansijama i javnim nabavkama neke od predviđenih mjera za otklanjanje rizika su sljedeće:

- Izraditi analizu potreba za Plan javnih nabavki;
- Osigurati da se plan nabavki objavljuje na internet stranici pravosudne institucije na početku godine;
- Osigurati efikasnu kontrolu realizacije ugovornih obaveza i dosljednu primjenu sklopljenih ugovora;
- Osigurati edukaciju članova komisija za javne nabavke s ciljem zakonitog odlučivanja;
- Provoditi transparentnu proceduru izbora članova komisija na osnovu usvojenih i javno objavljenih pravila.

❖ **Nerealizovane mjere unutar zajedničkih oblasti u pravosudnim institucijama**

Iako su identifikovane mjere za otklanjanje rizika u najvećoj mjeri realizovane i pored aktivnog anagažmana institucija u procesu provedbe planova, određene mjere nisu realizovane tokom važenja planova integriteta u svim institucijama.

Takve mjere unutar zajedničkih oblasti funkcionisanja institucija su date u nastavku prema oblastima funkcionisanja pravosudnih institucija.

Upravljanje dokumentacijom i predmetima:

- Uspostava efikasnog mehanizma nadzora nad postupanjem po urgencijama;
- Unaprijediti kontrolni mehanizam i sistem evidentiranja od strane rukovodioca odjeljenja i pisarnice;
- Planirati sredstva i osigurati adekvatan prostor i resurse za čuvanje dokaza.

Etika i lični integritet:

- Edukacije nosilaca pravosudnih funkcija na temu pitanja nespojivosti drugih dužnosti sa dužnostima nosilaca pravosudnih funkcija;
- Edukacija ostalih uposlenika na temu sprečavanja neprimjerenih kontakata i zloupotrebe povjerljivih informacija/kontakta s trećim licima.

Upravljanje institucijom i kadrovima:

- Osigurati transparentnost procedure izbora rukovodilaca odjeljenja;
- Unaprijediti interne akte koji regulišu pitanje nadzora;
- Unaprijediti interni sistem prevencije neetičnog i neprofesionalnog postupanja.

Sigurnost institucije, uposlenih i informacija:

- Osigurati edukaciju članova komisije za javne nabavke s ciljem zakonitog odlučivanja;
- Usvojiti i javno objaviti pravila o izboru članova komisije i provoditi transparentnu proceduru izbora članova komisija na osnovu tih pravila.

4.3.2. Provedba mjera po specifičnim oblastima funkcionisanja sudova

Prema dostavljenim izvještajima o provedbi planova integriteta za 2021. godinu, sudovi su izvijestili o predviđenim mjerama za otklanjanje rizika u specifičnim oblastima funkcionisanja institucija.

Specifične oblasti funkcionisanja za sudove su:

- Krivični postupak;
- Parnični postupak;
- Izvršni postupak;
- Prekršajni postupak;
- Zemljišno-knjižni ured;
- Stečajni postupak;
- Upravni postupak;
- Ostale oblasti - Registracija privrednih subjekata i dr.

Od nabrojanih specifičnih oblasti prekršajni postupak, zemljišno knjižni ured, upravni postupak i registracija privrednih subjekata nisu uključene u Listu osnovnih rizika za narušavanje integriteta u pravosudnim institucijama u Bosni i Hercegovini i mogućih mjera za unapređenje integriteta dostavljenu institucijama prilikom izrade planova integriteta i institucije su za ove oblasti samostalno identificirale rizike, faktore i mjere zbog čega su razlike u analizi rizika iz ovih oblasti veoma značajne među različitim institucijama i nisu podobne za detaljniju analizu.

U nastavku izvještaja je dat prikaz provedbe mjera za otklanjanje rizika iz pojedinačnih zajedničkih oblasti u odnosu na ukupan broj mjera za otklanjanje svih rizika unutar zajedničkih oblasti upravljanja pravosudnih institucija.

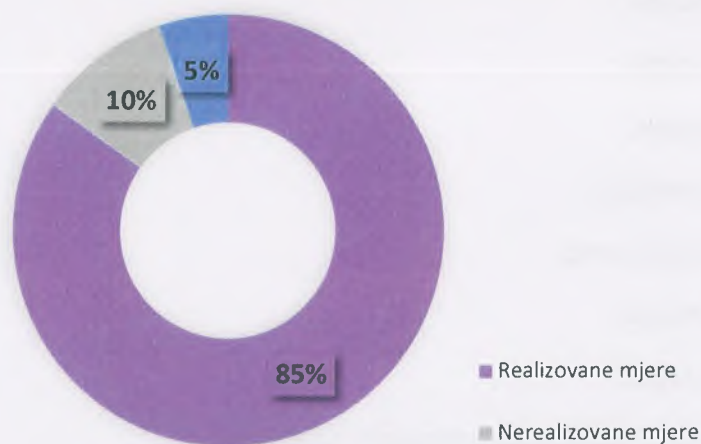
Date su određene statističke informacije vezane za specifične oblasti funkcionisanja sudova,

kao i informacije o nekim od najčešćih mjera za otklanjanje rizika unutar određenih specifičnih oblasti, uz napomenu da mjere navedene u nastavku za pojedine specifične oblasti uključuju mjere koje su realizovane, kako u 2021. godini, tako i u prethodnim godinama važenja plana integriteta iz razloga elaboriranih ranije u dijelu kojim se odnosi na zajedničke oblasti funkcionisanja pravosudnih institucija.

Krivični postupak

U oblasti Krivični postupak ukupno je predviđeno 324 mjera za otklanjanje rizika, što od ukupnog broja 1.323 mjera predviđenih za otklanjanje rizika unutar svih specifičnih oblasti, čini 24%. Unutar ove oblasti realizovano je 275 mjera (od kojih se 157 mjera kontinuirano provodi), nerealizovano je 32 i djelimično je realizovano 17 mjera.

Realizacija mjera unutar oblasti *Krivični postupak*

Grafikon 9. Prikaz realizacije mjera unutar oblasti Krivični postupak u sudovima za 2021. godinu

Unutar oblasti *Krivični postupak* neke od predviđenih mjera za otklanjanje rizika su sljedeće:

- Inicirati i kontinuirano sprovoditi raspravu na relaciji sud-tužilaštvo-policija o efikasnim mehanizmima koji će smanjiti mogućnosti nezakonitog odavanja informacija;
- Uskladiti načine označavanja tajnosti pojedinih dokumenata;
- Uspostaviti spisak zaposlenih koji imaju pristup tajnim podacima;
- Edukacija na temu vještačenja;
- Osigurati primjenu VSTV-ovog novog sistema za praćenje odbrana po službenoj dužnosti;
- Iniciranje sastanaka viših sa nižim sudovima sa ciljem ujednačavanja kaznene politike i

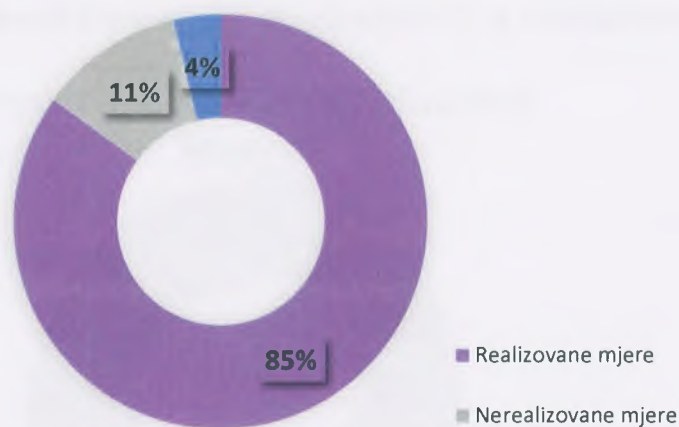
sudske prakse (Mjera se odnosi na više sudove);

- Na nivou pravosudne institucije će se osigurati dostupnost donesenih odluka viših sudova po žalbama;
- Vrhovni sudovi, te kantonalni/okružni sudovi/Apelaciono odjeljenje Suda BiH/ Apelacioni sud BD će osigurati efikasne mehanizme usmjerene ka ujednačavanju sudske prakse (Mjera se odnosi na Vrhovne sudove, te kantonalne/okružne sudove);
- Osigurati redovno održavanje sjednica odjeljenja na kojima bi se raspravljalo o odlukama viših sudskih instanci i/ ili vršilo ujednačavanje prakse različitih vijeća u okviru odjeljenja;
- Analiza razloga odlaganja izvršenja krivičnih sankcija i formulacija preporuka za unapređenje postojećeg stanja;
- Uspostaviti efikasan sistem nadzora nad radom svih sudskih aktera (posebno referenta za izvršenje) u procesu izvršenja krivičnih sankcija.

Parnični postupak

U oblasti *Parnični postupak* ukupno je predviđeno 281 mjera za otklanjanje rizika, što od ukupnog broja 1.323 mjera predviđenih za otklanjanje rizika unutar svih specifičnih oblasti, čini 21%. Unutar ove oblasti realizovano je 241 mjera (od kojih se 169 mjera kontinuirano provodi), nerealizovano je 30 i djelimično je realizovano 10 mjera.

Realizacija mjera unutar oblasti *Parnični postupak*

Grafikon 10. Prikaz realizacije mjera unutar oblasti Parnični postupak u sudovima za 2021. godinu

Unutar oblasti *Parnični postupak* neke od predviđenih mjera za otklanjanje rizika su:

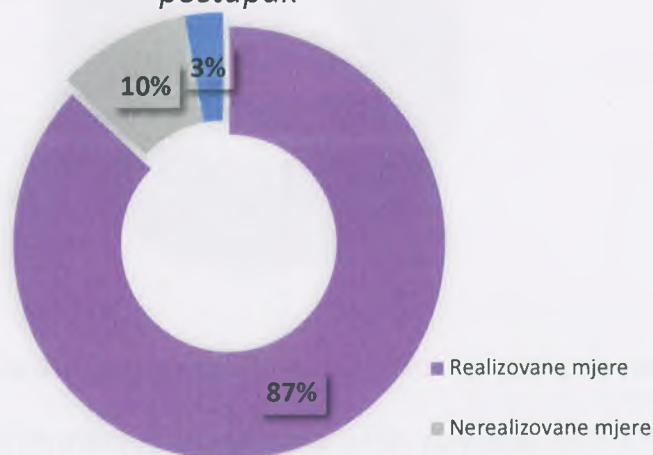
- Nadzor predsjednika suda i predsjednika odjeljenja u vezi sa odgađanjem i odlaganjem ročišta;

- Osigurati dostavljanje mjesečnih izvještaja svakog sudije o odgođenim/ odloženim ročištima sa razlozima;
- Osigurati poštivanje Pravilnika o optimalnim i predvidivim rokovima, kao i nadzor nad realizacijom ovog Pravilnika;
- Izvršiti analizu vremenskog trajanja postupka po pojedinim predmetima za svakog sudiju pojedinačno s ciljem unapređenja i efikasnijeg vođenja postupka;
- Planirati i osigurati sredstva za stvaranje tehničkih preduslova za tonsko snimanje ročišta;
- Edukacija na temu alternativnih načina rješavanja sporova;
- Edukacija na temu odlučivanje drugostepenog suda po žalbama (Mjera se odnosi na drugostepene sudove);
- Osigurati efikasan sistem kontrole na radom vještaka u smislu osiguranja blagovremene izrade nalaza/ mišljenja;
- Upoznavanje nosilaca pravosudnih funkcija o drugostepenim presudama na sjednicama odjeljenja.

Izvršni postupak

U oblasti Izvršni postupak ukupno je predviđeno 179 mjera za otklanjanje rizika, što od ukupnog broja 1.323 mjera predviđenih za otklanjanje rizika unutar svih specifičnih oblasti, čini 13%. Unutar ove oblasti realizovano je 157 mjera (od kojih se 95 mjera kontinuirano provodi), nerealizovano je 17 i djelimično je realizovano 5 mjera.

Realizacija mjera unutar oblasti *Izvršni postupak*

Grafikon 11. Prikaz realizacije mjera unutar oblasti *Izvršni postupak* u sudovima za 2021. godinu

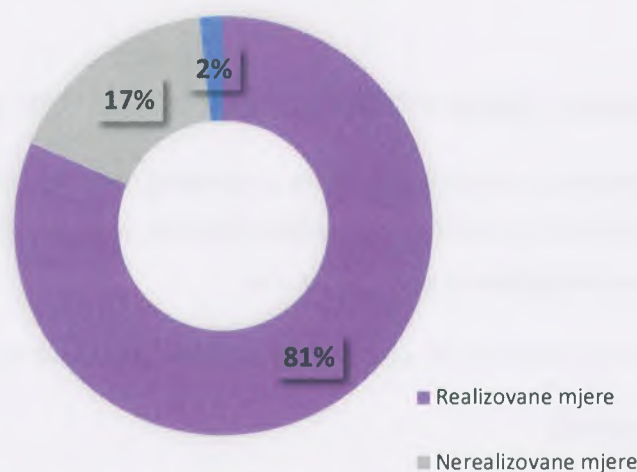
Unutar oblasti *Izvršni postupak* neke od predviđenih mjera za otklanjanje rizika su sljedeće:

- Analizirati dosadašnje prakse u vezi podnošenja pravnih lijekova koji imaju za posljedicu odugovlačenje izvršnog postupka te predlaganje mjera za otklanjanje ovakve prakse;
- Razviti kriterije za definiciju predmeta velike vrijednosti u izvršnom postupku;
- Razviti dodatni mehanizam nadzora nad radom sudija koji pretežno rade u sudskom postupku prodaje nekretnina velike vrijednosti;
- Uspostaviti efikasan sistem kontrole nad radom sudskih izvršitelja na terenu;
- Obavezati predsjednike odjeljenja da prate sudsku praksu viših sudova i istu blagovremeno dostavljaju sudijama i stručnim saradnicima;
- Osigurati redovno održavanje sjednica odjeljenja na kojima bi se raspravljalo o odlukama viših sudskih instanci i/ ili vršilo ujednačavanje prakse različitih vijeća u okviru odjeljenja.

Stečajni postupak

U oblasti *Stečajni postupak* ukupno je predviđeno 54 mjera za otklanjanje rizika, što od ukupnog broja 1.276 mjera predviđenih za otklanjanje rizika unutar svih specifičnih oblasti, čini 4%. Unutar ove oblasti realizovano je 44 mjera (od kojih se 42 mjera kontinuirano provodi), nerealizovano je 9 i djelimično je realizovano 1 mjera.

Realizacija mjera unutar oblasti *Stečajni postupak*

Grafikon 12. Prikaz realizacije mjera unutar oblasti *Stečajni postupak* u sudovima za 2021. godinu

Unutar oblasti *Stečajni postupak* neke od predviđenih mjera za otklanjanje rizika su sljedeće:

- Edukacija stečajnih sudija na temu propisa koji se primjenjuju u stečajnom postupku;
- Razmotriti mogućnost uspostavljanja efikasnog sistema nadzora od strane predsjednika odjeljenja;
- Edukacija stečajnih sudija na teme iz oblasti finansija a koje se tiču stečajnog postupka;
- Uvesti praksu da mlađe/nove sudije sa iskusnijim sudijama budu prisutni na ovakvim skupštinama, radi sticanja iskustva i rutine;
- Edukacija sudija na temu vođenja skupštine povjerilaca;
- Uspostaviti sistem kontrole da li stečajni upravnici postupaju u skladu sa odlukama skupštine i odbora povjerilaca (npr. dostavljane odluka skupštine i odbora povjerilaca stečajnom sudiji, dostavljanje redovnih izvještaja stečajnog upravnika i sl.);
- Insistirati na kontinuiranoj edukaciji stečajnih upravnika;
- Osigurati efikasan mehanizam pojačanog nadzora stečajnog sudije, da sve radnje u okviru stečajnog postupka budu provedene blagovremeno i u Zakonom propisanim rokovima (npr. kontinuirano podsjećati i upućivati stečajne upravnike o toj njihovoj obavezi, a svakako i u postupku kontinuirane edukacije ukazivati na ove obaveze);
- Osigurati dostavljanje izvještaja stečajnog upravnika o aktivnostima poduzetim sa javnim institucijama;
- Predsjednik suda će razmotriti donošenje upute da se postupci proizašli iz (inicijalnog) stečajnog postupka uzimaju u rad prioritarno, a u skladu sa relevantnom odlukom VSTV-a BiH.

❖ **Nerealizovane mjere unutar specifičnih oblasti u sudovima**

Identifikovane mjere za otklanjanje rizika u najvećoj mjeri su realizovane, ali i pored aktivnog angažmana institucija u procesu provedbe planova, određene mjere nisu realizovane tokom važenja planova integriteta u svim sudovima.

Takve mjere unutar specifičnih oblasti funkcionisanja sudova su:

Krivičnih postupak:

- Razmotriti mogućnost formulacije i usvajanja dodatnih uputstava koji će doprinijeti preciziranju pojedinačnih uloga u zajedničkom radu;
- Razviti efikasan sistem provjere imovinskog stanja optuženog i osigurati njegovu primjenu, edukacija na temu vještačenja

Parnični postupak:

- Edukacija na temu alternativnih načina rješavanja sporova;
- Planirati i osigurati sredstva za stvaranje tehničkih preduslova za tonsko snimanje ročišta.

Izvršni postupak:

- Planirati i osigurati sredstva za optimalne uslove rada sudskih izvršilaca,
- Edukacija sudskih izvršitelja i analizirati dosadašnje prakse u vezi podnošenja pravnih lijekova koji imaju za posljedicu odugovlačenje izvršnog postupka te predlaganje mjera za otklanjanje.

Stečajni postupak:

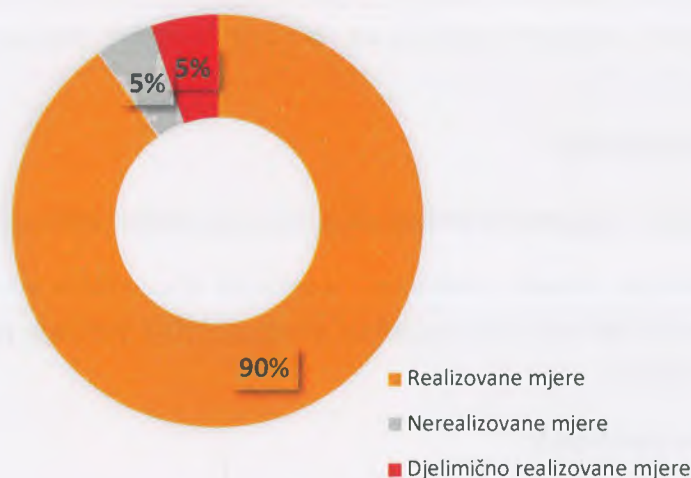
- Obezbjedenje edukacije stečajnih upravnika;
- Posebno fokusirati na obavezu poštivanja rokova u stečajnom postupku u jednom od sudova;
- Osigurati dostavljanje izvještaja stečajnog upravnika o aktivnostima preduzetnim sa javnim institucijama.

4.3.3. Realizacija mjera po specifičnim oblastima funkcionisanja tužilaštava

Tokom 2021. godine unutar specifične oblasti za tužilaštva, Krivičnog postupka, na osnovu prikupljenih informacija kroz izvještaje, planirano je provođenje 283 predviđenih mjera za otklanjanje rizika. Od ukupnog broja 283 predviđenih mjera, njih 255 ili 90% je realizovano (187 mjera se provodi kontinuirano) u izvještajnom periodu. Ukupno 15 mjera je djelimično provedeno, a 13 mjera je nije realizovano. U tužilaštvima je provedba mjera iz krivične oblasti očekivano veća nego u sudovima uzimajući u obzir činjenicu da je krivični postupak jedina specifična oblast za tužilaštva.

U nastavku su pored statističkih podataka vezanih za mjere za otklanjanje rizika unutar Krivičnog postupka također date i određene i informacije o nekim od najčešćih mjera za otklanjanje rizika, te kao što je bio slučaj sa sudovima, uključene su, pored mjera koje čija realizacija je predviđena u 2021. godini također i mjere koje su provođene u prethodnim godinama važenja plana integriteta iz ranije navedenih razloga u dijelu koji se odnosi na zajedničke oblasti funkcionisanja pravosudnih institucija.

Realizacija mjera unutar oblasti *Krivični postupak* u tužilaštvima

Grafikon 13. Prikaz realizacije mjera unutar oblasti *Krivični postupak* u tužilaštvima za 2021. godinu

Unutar oblasti *Krivični postupak* neke od predviđenih mjera za otklanjanje rizika su sljedeće:

- Provesti analizu internih mehanizama čuvanja tajnosti informacija radi sprječavanja odavanja informacija pribavljenih posebnim istražnim radnjama;
- Inicirati i kontinuirano sprovoditi raspravu na relaciji policija-tužilaštvo-sud o efikasnim mehanizmima koji će smanjiti mogućnosti nezakonitog odavanja informacija;
- Uskladiti načine označavanja tajnosti pojedinih dokumenata;
- Uspostaviti spisak zaposlenih koji imaju pristup tajnim podacima;
- Uraditi analizu profesionalnog angažmana pojedinih vještaka, njihov doprinos efikasnosti, postupka, učestalost angažovanja pojedinih vještaka naspram razloga za neangažovanje, drugih koji se nalaze na utvrđenim listama;
- Utvrditi proceduru za izbor (kriterije) vještaka u krivičnom postupku;
- Uspostaviti efikasan mehanizam koji će osigurati sprečavanje nastanka zastare zbog subjektivnih razloga;
- Izraditi registar pratećih zastara za svaki predmet sa kojim je tužilac zadužen (na omotu spisa navesti datume nastupanja relativne i apsolutne zastare);
- Razmotriti mogućnost razvijanja jasnih i preciznih procedura i objektivnih kriterija (u sklopu postojećeg pravnog okvira) za rješavanje pritužbi (Mjera se odnosi na FT FBiH i RJT RS, Tužilaštvo BiH i Tužilaštvo BD);

- Glavni tužilac/zamjenici glavnog tužioca/šefovi odjela/odsjeka će osigurati mehanizme usaglašavanje tužilačke prakse na nivou tužilaštva;
- Izvršiti analizu specifičnih događaja na kolegiju odjela/ odsjeka, kao i upoznavanje tužilaca sa drugostepenim presudama i stavovima sudske prakse te obavještanje svih tužilaca na pogodan način (npr. putem e-maila) o stavovima sudske prakse;
- Analiza relevantnih oslobađajućih presuda te davanje preporuka za buduće postupanje;
- Redovno organizirati operativne sastanke između ovlaštenih službenih lica i tužilaca;
- Analizirati dosadašnju efikasnost i adekvatnost nadzora nad ovlaštenim službenim licima u toku provođenja istrage te formulirati odgovarajuće preporuke za unapređenje;
- Prema potrebi inicirati provođenje edukacija ovlaštenih službenih lica na temu izrade izvještaja o počinjenom krivičnom djelu;
- Glavni tužioci u saradnji sa rukovodiocima nadležnih policijskih tijela će osigurati dosljednu primjenu Uputstva o primjeni pravila ne bis in idem;
- Analizirati broj predmeta u kojim su agencije za provođenje zakona za isti događaj podnijele i izvještaj o počinjenom krivičnom djelu i zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka, odnosno izdale prekršajni nalog;
- U saradnji sa nadležnim policijskim tijelima i sudovima, razmotriti mogućnost uvođenja odgovarajućih smjernica za rad u cilju pravilne kvalifikacije i razgraničavanja obilježjakrivičnih djela i prekršaja (ova mjera se odnosi samo na RJT RS i FT FBiH, Tužilaštvo BD);
- Razmotriti mogućnost da glavni tužilac ili šef odjela vrši verifikaciju naredbi o sprovođenju istrage koji će se propisati kroz interni akt tužilaštva.

❖ **Nerealizovane mjere unutar zajedničkih oblasti u tužilaštvima**

Identifikovane mjere za otklanjanje rizika u najvećoj mjeri su realizovane, ali i pored aktivnog angažmana institucija u procesu provedbe planova, određene mjere nisu realizovane tokom važenja planova integriteta u svim tužilaštvima.

Takve mjere unutar oblasti Krivični postupak za tužilaštva su:

- Utvrđivanje i objavljivanje spiska angažovanih vještaka na Internet stranici institucije;
- Uraditi analizu profesionalnog angažmana pojedinih vještaka, njihovog doprinosa efikasnosti postupka i učestalosti angažovanja pojedinih vještaka naspram razloga za neangažovanje drugih koji se nalaze na utvrđenim listama;
- Donijeti pravilnik o kretanju dokumentacije pribavljene provođenjem posebnih istražnih₂₆

radnji;

- Analizirati i unaprijediti mehanizme odgovornosti vještaka za davanje nestručnih, nepouzdatih nalaza i mišljenja;
- Ptvrditi proceduru za izbor (kriterije) vještaka u kaznenom postupku;
- Provesti analizu internih mehanizama čuvanja tajnosti informacija radi sprečavanja odavanja informacija pribavljenih posebnim istražnim radnjama i dr.

4.4. Prikaz realizacije mjera za unapređenje integriteta po pojedinačnim pravosudnim institucijama u 2021. godini

R.b.	Pravosudna institucija	Ukupno predviđenih mjera u 2021.	U potpunosti provedene mjere	Djelomično provedene mjere	Neprovedene mjere	% provedbe
1.	AS Brčko distrikt	5	0	2	3	0%
2.	FT Federacije BiH	22	21	0	1	95%
3.	KS Bihać	62	62	0	0	100%
4.	KS Goražde	4	4	0	0	100%
5.	KS Livno	32	32	0	0	100%
6.	KS Mostar	/	/	/	/	100%
7.	KS Novi Travnik	75	69	6	0	92%
8.	KS Odžak	109	96	2	11	88%
9.	KS Sarajevo	26	20	4	2	77%
10.	KS Široki Brijeg	0	0	0	0	100%
11.	KS Tuzla	7	0	4	3	0%
12.	KS Zenica	17	16	0	1	95%
13.	KT Bihać	60	58	0	2	97%
14.	KT Goražde	16	16	0	0	100%
15.	KT Mostar	28	26	2	0	93%
16.	KT Orašje	9	2	0	7	22%
17.	KT Sarajevo	45	27	12	6	60%
18.	KT Široki Brijeg	31	31	0	0	100%
19.	KT Travnik	4	4	0	0	100%
20.	KT Tuzla	112	82	11	19	73%
21.	KT Zenica	53	53	0	0	100%

22.	KT Livno	0	0	0	0	100%
23.	OJT Banja Luka	58	57	0	1	98%
24.	OJT Bijeljina	19	19	0	0	100%
25.	OJT Doboј	94	94	0	0	100%
26.	OJT Istočno Sarajevo	28	20	0	8	71%
27.	OJT Prijedor	29	29	0	0	100%
28.	OJT Trebinje	25	17	0	8	68%
29.	OKS Banja Luka	17	17	0	0	100%
30.	OKS Bijeljina	20	18	0	2	90%
31.	OKS Doboј	10	10	0	0	100%
32.	OKS I Sarajevo ¹	-	-	-	-	-
33.	OKS Trebinje	5	5	0	0	100%
34.	OKS Prijedor	5	4	1	0	80%
35.	OPS Banja Luka	128	70	28	30	55%
36.	OPS Bijeljina	50	45	1	4	90%
37.	OPS Doboј	29	26	2	1	90%
38.	OPS Istočno Sarajevo	28	17	3	8	61%
39.	OPS u Trebinju	85	28	12	45	33%
40.	OPS Prijedor	17	9	7	1	53%
41.	OS Banovići	4	4	0	0	100%
42.	OS Banja Luka	18	18	0	0	100%
43.	OS Bihać ²	*	*	*	*	*
44.	OS Bijeljina	45	43	0	2	95%
45.	OS Bosanska Krupa	99	93	6	0	94%
46.	OS Brčko distrikt	*	*	*	*	*
47.	OS Bugojno	23	23	0	0	100%
48.	OS Cazin	70	32	0	38	46%
49.	OS Čapljina	40	36	0	4	90%
50.	OS Čitluk ³	/	/	/	/	100%
51.	OS Doboј	-	-	-	-	-

1 Institucije za koje nisu uneseni podaci nisu dostavile izvještaje do trenutka izrade ovog izvještaja

2 Institucije označene zvjezdicom (*) su izvještaje dostavile nakon finaliziranja ovog Godišnjeg izvještaja i njegovog usvajanja od strane nadležne Stalne komisije zbog čega podaci za ove institucije nisu uneseni u prikaz

3 Institucije koje su provele predviđene mjere prije roka ili nisu imale mjera kojima je rok provedbe u 2021.g.

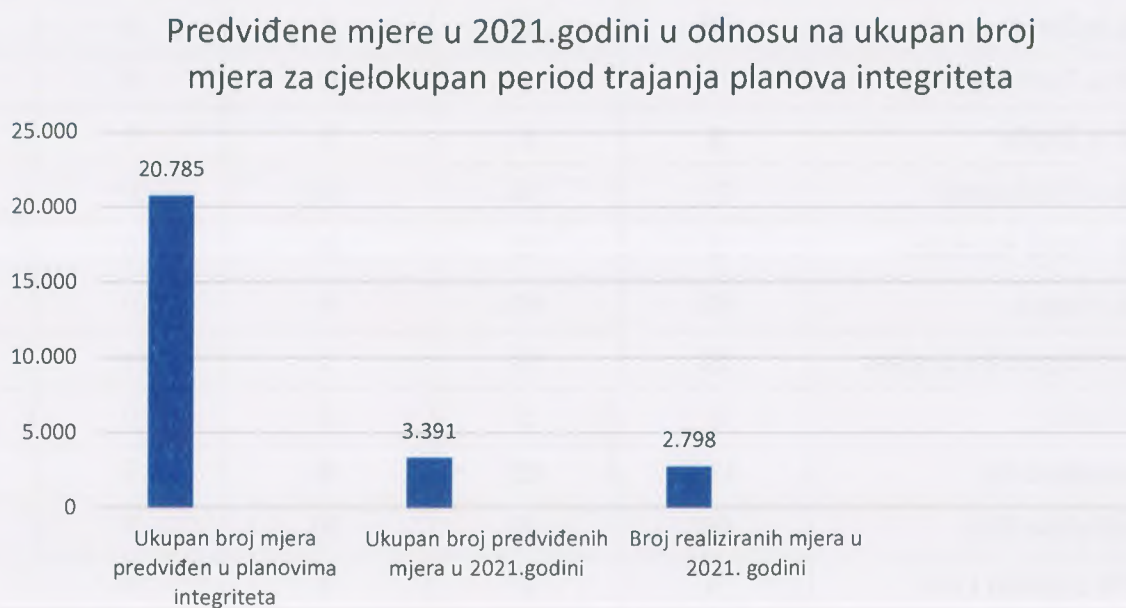
52.	OS Foča	15	14	0	1	93%
53.	OS Goražde	14	14	0	0	100%
54.	OS Gračanica	21	17	0	4	81%
55.	OS Gradačac	38	30	4	4	79%
56.	OS Gradiška	42	19	5	18	45%
57.	OS Jajce	/	/	/	/	100%
58.	OS Kakanj	/	/	/	/	100%
59.	OS Kalesija	4	4	0	0	100%
60.	OS Kiseljak	38	38	0	0	100%
61.	OS Konjic	9	9	0	0	100%
62.	OS Kotor Varoš	66	66	0	0	100%
63.	OS Kozarska Dubica	3	1	2	0	33%
64.	OS Livno	4	3	1	0	75%
65.	OS Lukavac	23	16	2	5	70%
66.	OS Ljubuški	46	45	0	1	98%
67.	OS Modriča	43	38	0	5	88%
68.	OS Mostar	37	29	6	2	78%
69.	OS Mrkonjić Grad	19	19	0	0	100%
70.	OS Novi Grad	19	19	0	0	100%
71.	OS Orašje	5	5	0	0	100%
72.	OS Prijedor	11	7	1	3	64%
73.	OS Prnjavor	73	72	0	1	99%
74.	OS Sanski Most	67	59	0	8	88%
75.	OS Sarajevo	44	42	2	0	95%
76.	OS Sokolac	5	5	0	0	100%
77.	OS Srebrenica	120	118	0	2	98%
78.	OS Široki Brijeg	2	2	0	0	100%
79.	OS Teslic	3	0	0	3	0%
80.	OS Tešanj	111	83	2	26	75%
81.	OS Travnik	6	5	0	1	83%
82.	OS Trebinje	26	16	1	9	61%
83.	OS Tuzla	51	43	6	2	84%
84.	OS u Derventi	64	40	7	17	63%

85.	OS u Višegrad	138	116	5	17	84%
86.	OS u Vlasenici	11	9	2	0	82%
87.	OS u Zavidovićima	21	21	0	0	100%
88.	OS u Zenici	52	52	0	0	100%
89.	OS u Zvorniku	1	1	0	0	100%
90.	OS u Žepče	5	5	0	0	100%
91.	OS u Živnicama	61	14	10	37	23%
92.	OS Velika Kladuša	3	3	0	0	100%
93.	OS Visoko	69	69	0	0	100%
94.	RJT Republike Srpske	59	51	7	1	86%
95.	Sud BiH	5	5	0	0	100%
96.	Tužilaštvo BD	113	102	8	3	90%
97.	Tužilaštvo BiH	80	43	30	7	54%
98.	VPS u Banja Luci	5	2	3	0	40%
99.	VS FBiH	35	35	0	0	100%
100.	VS Republike Srpske	41	39	0	2	95%
UKUPNO		3391	2798	207	386	83%

Tabela 2. Ukupan broj predviđenih mjera za unapređenja integriteta i realizacije mjera po pojedinačnim pravosudnim institucijama

Tabela broj 2. prikazuje broj ukupno predviđenih mjera za unapređenje integriteta u 2021. godini u odnosu na status realizacije po pojedinačnim pravosudnim institucijama. Iz podataka u tabeli se vidi da je i u tekućoj godini nastavljen trend visokog procenta realizacije predviđenih mjera. Ovo je relativan pokazatelj uspjeha pojedinačnih institucija u procesu provedbe planova uzimajući u obzir da među pojedinačnim institucijama postoje velike razlike u broju mjera čija je realizacija predviđena u 2021. godini. Za posljednju izvještajnu godinu je specifično i to što su određene pravosudne institucije sve mjere realizovale u prve tri godine važenja planova integriteta te nisu imale mjera čiji je rok za provedbu predviđen u 2021. godini. Kod takvih institucija se također uzima da je procenat realizacije 100%. Također uvidom u statističke podatke do kojih se došlo kroz izvještaje dolazimo do zaključka da je procenat realizacije planova na nivou cijelog pravosuđa kroz sve godine prvog ciklusa provedbe planova integriteta gotovo isti (cca 80%).

4.5. Prikaz predviđenih mjera u 2021. godini u odnosu na broj mjera za predviđenih za cijeli period trajanja planova integriteta

Grafikon 15. Prikaz mjera predviđenih u 2021. godini u odnosu na njihovu cjelokupnu realizacije

U grafikonu iznad je dat finalni prikaz svih mjera čija je realizacija planirana u svim pravosudnim institucijama za period 2018. do 2021. godina u odnosu na ukupan broj predviđenih mjera u 2021. godini i sa prikazom realiziranih mjera.

Na osnovu podataka iz grafikona, vidljivo je da su pravosudne institucije u Bosni i Hercegovini planirale da u 2021. godini provedu ukupno 3.391 mjeru predviđenih za otklanjanje rizika ili njih 16% od ukupnog broja (20.785) planiranih mjera za cjelokupan rok važenja planova integriteta.

5. Zapažanja rukovodilaca pravosudnih institucija i koordinatora integriteta o procesu provedbe i praćenja provedbe planova integriteta

Zahvaljujući upitniku koji čini sastavni dio obrasca za izradu izvještaja o provođenju planova integriteta dolazimo do nalaza o mogućim uočenim problemima, prevazilaženju istih i doprinose formulisanju preporuka za unapređenje procesa provođenja planova integriteta. Potrebno je naglasiti da se u procesu izrade, usvajanja i provođenja plana integriteta ne procjenjuje ličnost, karakter i individualna etičnost nosilaca pravosudnih funkcija i ostalih uposlenih u pravosudnim institucijama, već rizici koji su po prirodi nadležnosti pravosudne institucije nužni i inherentni u svakoj pojedinačnoj poziciji i radnim procesima koje obavljaju sudije, tužioc i ostali uposleni. Popunjavanje upitnika od strane rukovodioca pravosudne institucije i koordinatora planova integriteta ima za primarni cilj saznanje o provedbi planova integriteta, nedostacima procesa provedbe, problemima i izazovima sa kojima su se suočili u toku provođenja mjera planova integriteta, te kakav je uticaj realizacije planova integriteta kako na instituciju tako i na uposlene u pravosudnoj instituciji. Rukovodioci pravosudnih institucija i koordinatori integriteta u dostavljenim upitnicima navode da je proces uvođenja i implementacije planova integriteta u pravosudne institucije od izuzetnog značaja jer se njegovim donošenjem i provođenjem potrebnih mjera ostvaruju principi djelovanja institucije prema najvišim etičkim standardima, te se značajno utiče na podizanje svijesti svih uposlenika i nosilaca pravosudnih funkcija o važnosti institucije u kojoj obavljaju svoje zadatke, kao i o ponašanju van pravosudne institucije. Mjere uključene u planove integriteta sprečavaju neetičko ponašanje i narušavanje integriteta od strane zaposlenih u pravosudnim institucijama, a istovremeno doprinose unapređenju jačanja svijesti o ličnoj i profesionalnoj odgovornosti zaposlenih, te potiču zakonito i savjesno obavljanje radnih zadataka, podizanje kvalitete odnosa sa strankama na viši nivo i jačanje međuljudskih odnosa.

Planom integriteta se određuju ciljevi s jasno definisanim rokovima što znači da svaka pravosudna institucija time ima jasan orijentir za preduzimanje budućih mjera i radnji što doprinosi efikasnosti rada u cijelosti. Analizirajući zapažanja nosilaca pravosudnih funkcija i koordinatora planova integriteta, dolazimo do zaključka da je svijest o značaju planova integriteta sve izraženija, što se očituje prvenstveno izvršavanjem planiranih zadataka u zakonskim rokovima, zajedničkoj saradnji u radu institucije i poduzimanju mjera kako bi se spriječilo narušavanje integriteta. Pored mišljenja da je svijest o značaju planova integriteta sve izraženija, postoje i institucije u kojima ima dosta prostora za napredak, gdje postoji velika potreba za uključivanjem svih uposlenika u proces uvođenja i implementacije samog plana

integriteta na čemu će se raditi u narednom periodu. U odnosu na te institucije dolazimo do zaključka da je nužan kontinuitet edukacije o pitanjima integriteta u cilju podizanja svijesti i radi postizanja napretka i najvišeg institucionalnog i osobnog integriteta.

Prema navodima pojedinih koordinatora integriteta i rukovodilaca pravosudnih institucija ostvaren je određeni napredak u efikasnosti institucija od kada su usvojeni planovi integriteta, a konkretan primjer jeste kako se pojačanom kontrolom rada sudija i uposlenika, te davanjem većeg značaja rješavanju predmeta prema starosti inicijalnog akta, doprinijelo da sudovi svake godine imaju manji broj neriješenih predmeta i da se skraćuju predvidivi rokovi za njihovo rješavanje u pojedinim institucijama.

Nakon uvida u veliki broj dostavljenih upitnika dolazi se do informacije da i dalje postoje mjere čija realizacija iziskuje posebne uslove, odnosno postoje mjere čija realizacija nije samo u nadležnosti te institucije nego je uslovljena saradnjom sa drugim institucijama na različitim nivoima, a što u konačnici uveliko utiče na realizaciju. Pored mjera čija je realizacija uslovljena saradnjom sa drugim institucijama, mjere za koje je potrebno osigurati finansijska sredstva se smatraju posebno zahtjevnim za provođenje jer u tom slučaju samo provođenje mjere ne zavisi od pravosudne institucije, već i o drugim institucijama od kojih zavisi blagovremeno osiguranje finansijskih sredstava. Riječ je o mjerama obezbjeđenja prostora za arhivu, mjere koje se odnose na sigurnost institucije i uposlenih - uspostavu elektronske arhive, registracija nekretnina, ugradnja sistema za protivpožarnu zaštitu, video nadzora i sl.

Pored saradnje s drugim institucijama i osiguranja finansijskih sredstava, u dostavljenim upitnicima rukovodioci pravosudnih institucija ističu da je posebno zahtjevno uvođenje i provođenje mjera koje traže angažman većeg broja zaposlenika, kao i mjera koje zahtijevaju donošenje zakona i podzakonskih rješenja koja nisu u nadležnosti tih institucija, posebno kada rješavanje zavisi od zakonodavnih tijela što traje jako dugo (tzv. systemske mjere).

Također, analizirajući upitnike i zapažanja rukovodilaca pravosudnih institucija dolazimo do informacije da postoji određeni broj mjera sa neprecizno utvrđenim datumskim rokom, pa je i sama realizacija tih mjera zahtjevna i izazovna za instituciju.

Kada je u pitanju provođenje planova integriteta, koordinatori integriteta nisu imali većih poteškoća, s tim da možemo iz upitnika zaključiti da provođenje planova integriteta treba da bude nastavljeno kontinuirano, kroz stalne edukacije uposlenih i podizanje svijesti o značaju integriteta i planova integriteta, te o ulozi pojedinca u cjelokupnom pravosudnom sistemu. Bitno je istaći da pojedini uposlenici realizaciju planova integriteta smatraju isključivo kao zadatak koordinatora plana integriteta, a ne kao zajednički, konstantni proces cijele institucije. U velikom broju dostavljenih upitnika ukazuje se na potrebu edukacije svih uposlenika o

kolektivnom značaju i odgovornosti svakog pojedinca koji je dio kolektiva pravosudne institucije.

Kada govorimo o stavu pravosudnih institucija o mjerama koje su najviše doprinijele jačanju integriteta, najviše se izdvajaju mjere pojačane kontrole i praćenja rada nosilaca pravosudnih funkcija i ostalih uposlenih kroz različite izvještaje, mjere koje se odnose na zapošljavanje ostalih uposlenika u instituciji, na kontrolu rada pisarnice, mjere o načinu čuvanja i kretanja dokaza, mjere uvođenja obavezne dodjele predmeta putem CMS/TCMS-a, mjere koje se provode u cilju ujednačavanja sudske prakse, te mjere iz oblasti Etika i lični integritet, odnosno mjere koje imaju za cilj sprječavanje situacija koje bi mogle proizvesti sukob interesa za nosioce pravosudnih funkcija.

Kada je riječ o pozitivnim učincima planova integriteta, određeni broj koordinatora navode dobru saradnju sa drugim pravosudnim institucijama u pogledu razmjene iskustava i dobre prakse u realizaciji mjera iz plana integriteta. Pored pozitivnih učinaka usvajanja planova integriteta, bitno je istaći zapažanje koordinatora da se u proteklom periodu percepcija javnosti o integritetu i povjerenje u rad pravosuđa, nisu nimalo poboljšali. Razlog tome pripisuju nedovoljnom afirmisanju pozitivnih rezultata određenih pravosudnih institucija i pojedinih nosilaca pravosudnih funkcija, a naročito nedostatak adekvatnog odgovora na neetično i neprofesionalno ponašanje određenih nosilaca pravosudnih funkcija, kojim je značajno urušeno povjerenje javnosti u pravosuđe uopšte.

Kao što je bio slučaj i u prethodnom izvještaju o provođenju planova integriteta u pravosudnim institucijama, pojedine institucije su izvijestile da po pojedinim mjerama nije bilo realizacije jer se kroz nadzor nad provođenjem planova integriteta utvrdilo da su određeni faktori na koje se ove mjere odnose već u praksi kontrolisani nekim drugim propisom ili već uspostavljenim mehanizmom zbog čega je ocijenjeno da nije postojala potreba za provođenjem određenih mjera. U vezi s tim, naveden je problem formulacije određenih mjera koje su apstraktno definirane što otežava tumačenje suštine samih mjera i njihovo razumijevanje i realizacija su predstavljale poseban izazov.

Na kraju, pravosudne institucije su ponovile stav kako je provedba planova integriteta posebno zahtjevan posao koji iziskuje vrijeme i sredstva, ali kao što je i prethodno navedeno institucije ističu da prepoznaju značaj plana integriteta kao strateškog dokumenta koji ima za svrhu poboljšanje rad pravosudnih institucija, otklanjanje i sprječavanje različitih vrsta nepravilnosti u radu, te povećavanja transparentnosti i javnosti rada pravosudnih institucija. Donosimo zaključak da je potrebno insistirati na dosljednoj primjeni svih mjera predviđenih planovima integriteta i zakonskih i podzakonskih propisa koji prate mjere integriteta.

Preporuke VSTV-a BiH pravosudnim institucijama za dalji proces implementacije planova integriteta

Na osnovu nalaza iz prvog ciklusa provedbe planova integriteta u pravosudnim institucijama, VSTV BiH pravosudnim institucijama preporučuje:

- Da se kontinuirano prate stvarni efekti mjera u svrhu efikasnog i adekvatnog godišnjeg izvještavanja VSTV-a BiH o provedbi planova integriteta;
- Da rukovodioci pravosudnih institucija kao odgovorne osobe za provedbu planova integriteta osiguraju adekvatnu saradnju i podršku svih uposlenih koordinatorima integriteta, imajući u vidu da koordinator integriteta nije zadužen da osigura provedbu mjera i da je njegovo primarno zaduženje praćenje provedbe plana integriteta;
- Da rukovodioci osiguraju da svi uposleni koji su planom integriteta zaduženi za provođenje mjera blagovremeno i odgovorno pristupe izvršenju obaveza i izvijeste koordinatora integriteta o provedbi mjera za čiju realizaciju su zaduženi;
- Da se kontinuirano radi na edukaciji uposlenika i rukovodilaca pravosudnih institucija čime se jača i pospešuje svijest o značaju zaštite integriteta institucije i doprinosi boljem razumijevanju procesa planova integriteta;
- Da rukovodioci pravosudnih institucija koje još uvijek nisu imenovale zamjenika koordinatora integriteta, prema ranijim preporukama, izvrše imenovanje zamjenika u cilju osiguranja kontinuiteta u provođenju planova u slučaju odsustva koordinatora integriteta;
- Da se prilikom planiranja i podnošenja budžetskih zahtjeva pravosudnih institucija blagovremeno uvrste i finansijske potrebe za provođenje mjera za unaprijeđenje integriteta radi lakšeg osiguranja finansijskih sredstava za implementaciju mjera;
- Da se ostvari saradnja s drugim pravosudnim institucijama u smislu razmjene dobrih praksi u provedbi mjera za jačanje integriteta pravosudnih institucija;
- Da se unapređuje interna komunikacija unutar pravosudne institucije, da se podržava i motiviše timski rad u svrhu što kvalitetnije provedbe mjera, ali i kvalitetnijeg izvršenja radnih procesa unutar institucija općenito.

Broj: 11-02-3-3649-1/2022
Datum: 09.11.2022. godine

MP

Председник
Halil Lagumdžija

